

Svensk "parapsykolog" i Norge

Den norska tidningen Arbeider-Avisa berättade den 6 och 7 april 1990 om en 56-årig svensk kvinna vid namn Cecilia Olsson som tydligen livnär sig som kringresande "parapsykolog". På ett hotellrum i Trondheim tog hon emot sina klienter, som fick betala 600 norska kronor i timmen för konsultationerna. Hon har främst ägnat sig åt att berätta för folk vad de ska ha varit med om under tidigare liv. Förmågan att göra detta uppger hon sig ha tränat upp under loppet av ett flertal liv.

Hon framhöll själv i en intervju att hon skiljer sig från spåkvinnor genom att inte berätta för folk vad de önskar höra, utan "om både goda och onda ting". Enligt andra uppgifter till tidningen ska hon ha berättat rena "skräckhistorier" som berört många klienter illa. Många kom dock tillbaka till nya sessioner till samma pris.

För tidningen uppgav hon att detta pris var nödvändigt för att täcka hennes kostnader. Om hon velat tjäna pengar så skulle hon ha gått tillbaka till sitt ursprungliga yrke som "målare och musiker".

Personer hos vilka hon uppdragat särskilt stora "blockeringar" har hon hänvisat till den hälsoklinik som hennes bror driver i Sverige.

FOLKVETT är intresserat av upplysningar om Cecilia Olssons verksamhet och om det svenska hälsohem som tydligen är basen för hennes verksamhet.

Ny skeptiker-organisation i Norge

Informationen om Olsson fick vi av NIVFO, en organisation som arbetar med samma slags målsättningar som Vetenskap och folkbildning. (NIVFO-bulletinen berättar fö att hon är bosatt i Luleå.)

I Norge har det nyligen bildats en ny organisation av samma slag, nämligen SKEPSIS. Orsaken till nybildandet är inte någon skillnad i åsikter utan att NIVFO är organiserat som en privat stiftelse. SKEPSIS är däremot en medlemsorganisation, alltså en organisation med samma slags stadgar som Vetenskap och folkbildning. Grundarna av SKEPSIS hoppas på ett gott samarbete med NIVFO.

Initiativtagare till SKEPSIS är Erik Tunstad, Jon Sandvik, Terje Emberland, Alexander Rösler och Erik Jörgensen. Flertalet av dem är journalister, och de planerar artikelserier och en tidskrift som ska komma ut en gång i halvåret.

Plump i protokollet

NIVFO-bulletinen är, som vi ofta tidigare har framhållit i FOLKVETT, en utomordentlig publikation. I nr 2/90 gör man emellertid ett misstag som är allvarligt nog att behöva påpekas. I en artikel om radongas, som man översatt från engelska, nämner författaren i förbifarten cigarettökning, och säger att den "er årsaken til den store majoriteten av lungecancer". NIVFO-bulletinens redaktör har här lagt in en fotnot: "Det finnes ansette forskere som stadig emøtegår denne påstanden om røyking."

Typiskt nog anges inte vilka dessa forskare skulle vara. I själva verket är det omöjligt för en forskare att behålla sitt anseende bland kolleger om han eller hon skulle gå emot den massiva bevisningen för rökningens farlighet. De ifrågasättanden som förekommer är pseudovetenskapliga, och för övrigt nästan alltid betalda av tobaksindustrin.

Indisk skepticism

De indiska skeptikerna har med stor framgång ägnat sig åt att avslöja Sai Baba och andra mirakelmakare. I *Indian Skeptic* (mars 1990) berättas om en föreställning som ordnas av en kringresande grupp skeptiska aktivister. De demonstrerar några av de vanligaste "miraklen" och förklarar hur de fungerar. Deras val av demonstrationsförsök ger en god inblick i vilka trick som deras motståndare, mirakelmakarna, ägnar sig åt.

Föreställningarna brukar börja med att man visar hur "helig aska" kan flöda ut ur en hand. Trollkonstnären (gurun) håller en liten sammanpressad boll av aska dold i handen. Samtidigt som han vinkar pressar han ut litet aska i taget. Den lilla askbollen ger upphov till så mycket askpulver att åskådarna inte tror att det kan ha funnits dolt i handen.

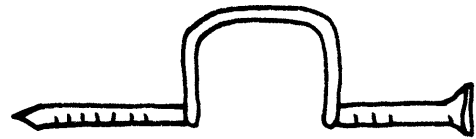
Publiken får se hur det går till att palmera, dvs dölja föremål i händerna, och det visas hur sötsaker kan trollas fram med denna teknik.

Sedan är det dags för eldtrick. En trollkonstnär håller brinnande kamfer i händerna, och släcker den i munnen. Han visar också hur ett föremål börjar brinna utan att någon tänder det. Förklaringen är här att ett brännbart ämne förenas med ett starkt oxidationsmedel. (En 'swami' i Delhi har använt samma teknik för att tända eldar med sin 'heliga kraft'.)

Föreställningen fortsätter i samma stil. Ett rep klipps sönder och visas sedan vara helt igen. En av trollkonstnärerna 'genomborrar' sin tunga med en nål (som visar sig vara U-formad på mitten). En sedel bränns upp men återuppstår med rätt sedelnummer. Det hela avslutas med gång på glödande kol, som åskådarna erbjuds att delta i.

Allt detta är (som framgår av andra artiklar i *Indian Skeptic*) trick som 'heliga män' i Indien ofta använder sig av. Såvitt mig bekant har endast ett av dessa trick använts på senare år i Europa eller Nordamerika av personer som påstått sig ha övernaturliga gåvor (nämligen gång på glödande kol). Flerparten av de övriga tricken hör hos oss enbart hemma i trolleriföreställningar. (Ett av dem

skulle rentav vara omöjligt att använda där, eftersom det är alldeles för välkänt: nålen som är U-formad på mitten. Svärd och knivar med samma konstruktion ingår hos oss i skämtvarusortimentet.)

Vad ska man dra för slutsats av detta? Kanske är det ändå så att utbildning - och trolleri på TV - gör människor mera kritiskt inställda. Fast å andra sidan har vi i Västerlandet fått en rad nya trick, som Kirlianfotografering och bandinspelade anderöster, som de 'heliga männen' på Indiens landsbygd ännu inte fått tag i.

Demonstrerande skeptiker arresterade

Det går onekligen mera dramatiskt till i Indien än hos oss. Indian Skeptic (februari 1990) berättar om en tragisk händelse i delstaten Gujarat. En person som påstod sig stå i förbindelse med gudarna hade uppgett för några penninghungliga män att gudinnan Durga Devi skulle ge dem en stor summa pengar i utbyte mot tre människoliv. Spådomen ledde till tre barnamord. Mördarna fick livstids fängelse, men spåmannen fick tydligen gå fri.

Som om det inte räckte med de inhemska mirakelmakarna har Indien på senare år ansatts av deras västerländska kolleger. (Inflytandet går alltså i båda riktningarna.) Januarinumret av Indian Skeptic berättar om ett besök föregående år av en samling helbrägdagörare i staden Nagpur i centrala Indien. Huvudaktörer var tre amerikanska fundamentalistpredikanter och en av deras schweiziska kolleger. I annonser uppgavs att alla fysiska hälsoproblem, inklusive blindhet, som inte hade kunnat lösas medicinskt, nu skulle botas omedelbart med böner.

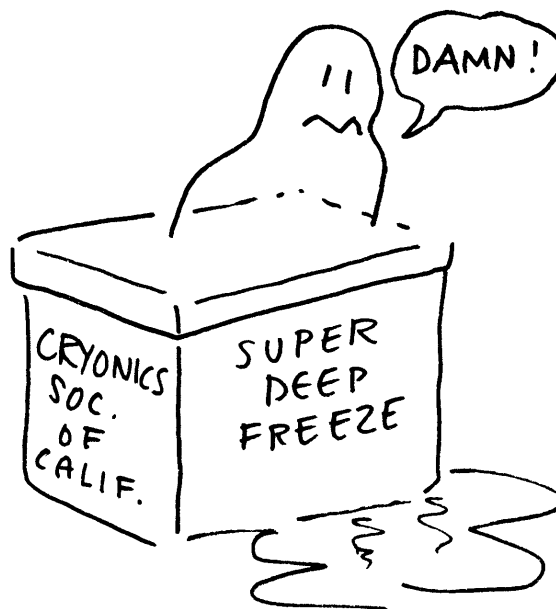
Påståendena verkar alltså ha varit djärvare än vad man skulle ha vågat sig på hemma i USA eller Schweiz. Men missionsäventyret fick ett snöpligt slut. Polisen arresterade helbrägdagörarna för brott mot kvacksalverilagen.

Dessförinnan hade dock polisen också arresterat 43 deltagare i en motdemonstration mot helbrägdamötet, som hade organiserats av de lokala skeptikerna.

Långtidsfrysta människor

I USA är det möjligt att köpa en begravningsplats i ett frysrum. Tanken är att de nedfrysta döda ska återupplivas när teknik för detta har utvecklats.

Ett av de första företagen i branschen, Cryonics Society of California, övergav efter ett tag sina döda och lät kropparna tina. Men tre andra företag är aktiva, och ett 25-tal kroppar ligger och väntar på återupplivning. Kostnaden är mellan 100 000 och 125 000 dollar för frysbevaring av hela kroppen och mellan 35 000 och 50 000 för enbart huvudet.

Två skeptikerblad i Nordamerika har nyligen tagit upp frågan. I Great Lakes Skeptic (1:2) framhåller Amy Smith det osannolika i hela projektet:

”Problemet med att frysa en vävnad vilken som helst är att själva denna process tenderar att förstöra vävnaden. Is bildas inom organen och sliter sönder cellerna, varigenom vävnaden förstörs. Kryonicisterna hoppas kunna undvika detta problem genom att kroppen genomströmmas med kryoprotektanter. Men de flesta av dessa ämnen är giftiga och det är osannolikt att alla kroppens celler genomströmmas.”

I Ontario Skeptic (3:3) varnar däremot Ben Best skeptiker för att avfärda projektet om odödlighet genom djupfrysning. ”Skepticism är inte pessimism” säger han, och menar att om någon någonsin kommer att uppnå fysisk odödlighet så är det de personer som låter sig frysas.

Sven Ove Hansson